

Helsinki 21.1.2010

Tuntijakotyöryhmälle

Sanomalehtien Liitto esittää, että tulevissa perusopetuksen tavoitteissa nostetaan esille uutismedian merkittävä rooli yhteiskunnassa ja sen mahdollisuudet edistää nuorten oppimistaitoja ja yhteiskunnallista aktiivisuutta.

Sanomalehden käyttö opetuksessa lisää osaamista ja osallistumista

Sanomalehdet ovat osa mediakasvatusta...

Mediakasvatukseen kuuluu kaikkien medioiden käsittely ja niiden toimintatapojen ymmärtäminen. Sanomalehtien osalta se tarkoittaa tietoa sanomalehden roolista mediakentässä, lähdekritiikin oppimista, kriittistä lukutaitoa, tekstityyppien erottamisen taitoja jne.

Sanomalehtien Liitto on yksi Mediakasvatusseuran ja Viestinnän Keskusliiton tuntijakotyöryhmälle lähettämän kannanoton allekirjoittajista.

... mutta toinen rooli on yhtä tärkeä

Sanomalehtiavusteinen opetus on vähintään yhtä tärkeä kuin sanomalehti osana mediakasvatusta. Sanomalehtiavusteinen opetus tarkoittaa sitä, että sanomalehti on läsnä oppitunneilla oppimateriaalina, keskustelujen virikkeenä, ajankohtaisen ja paikallisen tiedon välittäjänä. Tässä roolissa sanomalehti sopii kaikkiin oppiaineisiin ja nykyisiin aihekokonaisuuksiin.

Sanomalehden lukeminen edistää oppimista

Koulutuksen tutkimuslaitos teki Sanomalehtien Liiton pyynnöstä erillisen jatkotutkimuksen vuoden 2003 PISA -tutkimuksen aineistosta. Professori Pirjo Linnakylän ja filosofian tohtori Antero Malinin tekemä raportti valmistui vuonna 2006 ja se on luettavissa mm. Sanomalehtien Liiton verkkosivuilta. Jatkotutkimuksen merkittävä tulos oli se, että sanomalehtien lukijat olivat parhaita äidinkielen lisäksi myös matematiikassa, luonnontieteessä ja ongelmanratkaisussa. Myös heidän opiskelumotivaationsa oli muita parempi.

Samassa tutkimuksessa kartoitettiin myös muiden lukumedioiden vaikutusta: sähköpostin ja verkkolehden, aikakauslehtien, sarjakuvien, kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden.

Selkein yhteys koulumenestykseen oli sanomalehtien lukemisella ja kaunokirjallisuuden harrastamisella.

Sanomalehden lukemisaktiivisuus ennakoii koulumenestystä, kiinnostusta jatko-opintoihin ja tulevaisuuteen sekä kiinnittymistä ja osallisuutta omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan.

(Linnakylä, Pirjo; Malin, Antero. 2006. Tukeeko sanomalehtien lukeminen oppimista? Sanomalehtien lukemisaktiivisuus ja oppimistulokset. Sanomalehtien liitto).

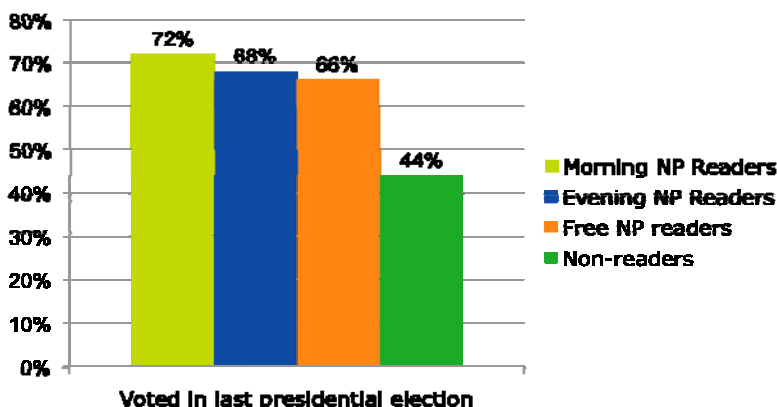
Sanomalehden lukijat ovat aktiivisia osallistujia

Sanomalehden lukijat, joko painetun lehden tai verkkolehden, ovat useiden eri tutkimusten valossa aktiivisempia kansalaisia kuin ne, jotka eivät lue sanomalehtiä. Myös verkkokäyttäjien keskuudessa on havaittu, että sosiaalisen median aktiiviset käyttäjät ovat usein myös aktiivisia sanomalehtien lukijoita.

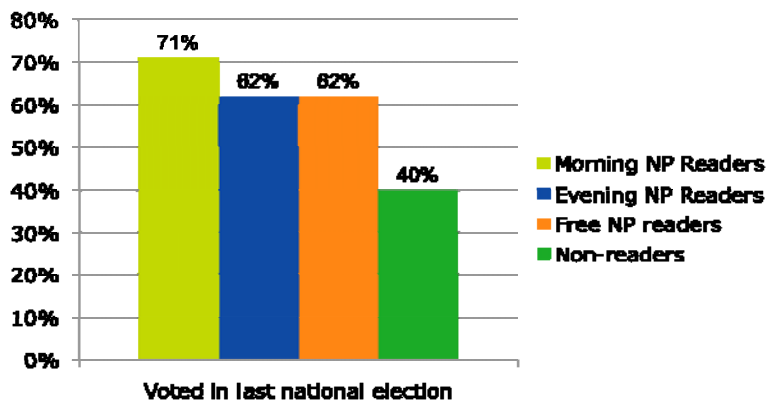
Tutkimukset osoittavat, että yhteiskunnallisella aktiivisuudella ja sanomalehden lukemisella on selkeä kytkös. Sanomalehden lukemisella on siten demokratiaa vahvistava vaikutus.

Vuonna 2008 tehty kansainvälinen Youth Media DNA -tutkimus (15-29-vuotiaat) osoitti, että Suomessa sanomalehtien lukijat ovat huomattavasti aktiivisempia äänestäjiä kuin ei-lukijat.

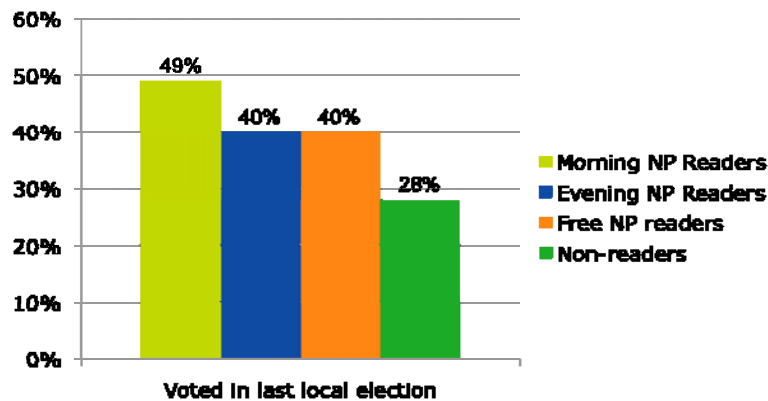
Presidentinvaalit:

Eduskuntavaalit:

Kunnallisvaalit:

(Youth Media DNA Finland, Decoding the media and news consumption of Finnish youth 15 - 29, World Association of Newspapers. 2008.)

Sanomalehdillä on selkeä yhteiskunnallinen tehtävä. Poliitiikka ja yhteiskunnallinen toiminta ovat edelleen sanomalehdistön keskeistä sisältöä. Lehdistön tavoite on demokratian ja kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen sekä avoimuuden ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.

Sanomalehtien Liitto piti erittäin tarpeellisena yhteiskuntaopin opetuksen lisäämistä perusopetuksessa vuonna 2005. Sanomalehdet ovatkin vahva oppimateriaali tässä oppiaineessa. Toisessa uudessa oppiaineessa, terveystiedossa, on myös jo havaittu sanomalehtiavusteisen opetuksen soveltuvuus.

Sopiiko sanomalehti opetussuunnitelmaan?

Sanomalehdet tuovat lisäarvoa opetukseen, kuten PISA-jatkotutkimus osoittaa.

Myös pedagogiset perustelut ovat vahvoja: Sanomalehtiopetuksessa on mahdollista toteuttaa nykyisen oppimiskäsityksen mukaista näkemystä: oppilaan aktiivisuus oman tietorakenteensa jäsentäjänä kasvaa; oppilaalle kehittyy kykyä etsiä ja luoda uutta tietoa sekä arvioida sen paikkansapitävyyttä; itsenäisen työskentelyn oppiminen tehostuu; monipuolisia näkökulmia aukenee ja kriittisyys lukijana lisääntyy; oppimisen vuorovaikutuksellisuus lisääntyy, mikä tukee yhteisöllisyyttä ja rohkaisee osallisuuteen.

Sanomalehdet ovat alueellisia ja paikallisia medioita. Ne kertovat asioista, jotka ovat lähellä nuoria. Ne antavat eväitä mm. yhteiskunnallisten taitojen oppimiselle ja viemiselle käytännön tasolle. Niistä kuvastuvat myös kuluttajakasvatuksen, taloustiedon, yrittäjyyden oppimisessa tarvittavat käytännön sovellutukset.

SANOMALEHTIEN LIITTO

Kristiina Markkula
Toiminnasta vastaava johtaja

Lisätietoja antaa Pirjo-Riitta Puro
yhteyspäällikkö, Nuoret lukijat ja Sanomalehti opetuksessa
pirjo-riitta.puro@sanomalehdet.fi